

بسم الله الرحمن الرحيم

وضعیت مدینه در دوران امام سجاد علیه السلام
دوران امام سجاد (ع) بدترین و کثیف ترین دوران از نظر
1. سیاسی
2. فرهنگی بود.
3. اجتماعی

کثیف تر از دوران امام سجاد (ع) در طول تاریخ اسلام وجود نداشته است. امام سجاد 35 سال حکومت کردند و در این دوران شاهکار بزرگی را برای اسلام انجام دادند. بعد از شهادت امام حسین (ع) جز 3 نفر بقیه مرتد شدند و تمام دارایی اسلام به صفر رسید و امام سجاد (ع) دوباره از صفر شروع کردند.

اما ما در حال حاضر برای انجام کار تربیتی لازم نیست از صفر شروع کنیم.

مدینه که شهری بسیار مذهبی بود و پیامبر و امام حسن سال ها بود در آنجا دفن بودند و ائمه سالیان سال در آنجا زندگی کرده بودند به شهری پر از فساد تبدیل شده بود که در آن مجالس مختلط و آواز خوانی بدون هیچ مشکلی برگزار میشد و شروع به صادرات مغنی یا آوازه خوان کرده بود.

زمانی که عایشه بنت طلحه از مغنی های مدینه قصد سفر به مکه را می کرد تعداد زیادی از مردم او را بدرقه میکردند و به شدت محبوب بود و هنگام ورود به مکه تعداد زیادی از سران مکه به استقبال او می آمدند و او را وارد شهر مکه می کردند. هنگامی که عایشه در دومین دور از طواف خود بود وقت نماز می شود؛ عایشه از غلام خود می خواهد تا به موذن بگوید تا پس از اتمام طواف او اذان بگوید و غلام او این کار را می کند و موذن از اذان گفتن دست می کشد. ← این موذن نمونه فرد مذهبی جامعه است و با درخواست عایشه دست از اذان گفتن می کشد. یعنی مدینه از نظر دینی و مذهبی در چنین وضعیتی قرار داشت.

از نظر سیاسی بدترین جنایت ها اتفاق افتاده است یک نمونه آن شهادت سید الشهداء ، یا واقعه حره . (واقعه حره : 2 سال بعد از شهادت امام حسین (ع) مردم مدینه قیام کردند و مسلم بن عقبه از شام به مدینه حمله کرد و قیام مردم مدینه را درهم شکست و تا سه روز مال، جان و ناموس مردم بر آنها حلال بود.

یعنی برایش حکم شرعی داده بودند. →

ظرف 3 روز ننگی در مدینه به پا کردند که با هیچ چیز قابل پاک شدن نبود و همین باعث کشیده شدن مردم به سمت فساد میشد. پس از این سه روز مسلم بن عقبه مردم را برای بستن عقد رقیبت فرا خواند. بستن پیمان رقیبت با یک نفر به معنای این است که تو عبد و بنده او و زن و دخترت کنیز او می شوند اگر او اراده کند می تواند طلاق آن ها را از تو بگیرد و او را به عقد هر کسی که بخواهد درآورد و سرپرست زن و دختر تو او می شود.)

حال در چنین جامعه پر از فسادی که نه آبرو دارد و نه حیثیت؛ امام سجاد (ع) چه کار کرد؟؟؟
در سوره ماعون به آن اشاره شده است :

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِاللَّيْنِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ
لِّلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

1- آیا نمی بینی کسی که همواره دین (قیامت) را تکذیب می کند؟

- که این تکذیب کردن همواره و به طور مستمر انجام می شود به دلیل وجود فعل مضارع يُكذِّبُ.
حالا خصوصیت کسی که قیامت رو تکذیب می کنه چیه ؟ در آیه دوم و سوم به آن جواب می دهد.

2 – پس او همان کسی که یتیم را رها می کند.

يُدُّعُ از دَعُ می آبد به معنای طرد کردن ، رها کردن با بی احترامی.

این یعنی اینکه من طوری زندگی کرده ام که یتیم ها رها شده اند پس طوری زندگی و رفتار نکن که یتیم ها در آن ول شوند. منظور از رها نکردن دلسوزی کردن نیست رها کردن یعنی نسبت به احساسات و عواطف او بی اعتنا شوید.

یتیم کسی است که هیچ سر پناهی نداشته باشد ← رها نکردن یعنی آیا من توانسته ام برایش سر پناه باشم یا نه؟

3- کسی که هیچ تشویقی برای طعام به مسکین نمی کند.

يَحُضُّ یعنی تشویق کردن. منظور کسانی است که نه تنها به مساکین کمکی نمی کنند بلکه تشویق هم نمی کنند. از نظر قرآن این افراد بی دین هستند.

مسکین با فقیر فرق دارد. مسکین از سَكَنَ می آید (سکون) یعنی کسی که زمین گیر شده باشد. (مسکن : جایی که در آن سکونت دارید.) ولی فقیر کسی است که هنوز زمین گیر نشده باشد.

حالا میگی این ها دین دارند ، نماز می خونند؛ چرا بهشون میگی بی دین ؟ در آیه بعد جواب می دهد.

4- پس وای بر نمازگزاران!

5- آن ها همان هایی هستند که از نماز خودشان غافلند.

در این آیه به این نکته اشاره می کند که نمازی که این افراد می خوانند، فقط خم و راست شدن است و این نماز نیست بلکه این ها از نماز اصلیشون غافل شده اند. (ساهون) ← سهل انگاری کردند

نسبت به نماز اصلی. نماز اصلی چی بود ؟

فقرا را رها نکند.

تشویق به طعام مسکین بکند.

6- این ها اهل ریا هستند. (ریا کاری می کنند.)

چرا دنبال ریا کاری هستند؟ آیه بعدی جواب می دهد.

7- حتی اشیاء کمی را که ارزش چندانی ندارد را هم از مردم دریغ می کنند.

← تعریف ماعون

در این سوره هیچ حرفی از فساد و فحشاء زده نشده است بلکه در مورد زیر بنا صحبت کرده است.

چه چیزی باعث به وجود آمدن فساد و فحشاء میشه ؟ زیاد شدن فقرا و مساکین.

امام موسی صدر اولین کاری که در جنوب لبنان انجام دادند این بود که یک یتیم خانه زدند و خودشان پدر همه اون بچه ها شدند.

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾

در این آیه برای کسانی که در راه خدا انفاق می کنند مثال زده شده است.

در ای آیه به دو نکته مهم اشاره می شود: اول اینکه در راه خدا انفاق کنید دوم اینکه این انفاق ابتغاء مَرْضَاتِ اللَّهِ (به خاطر خدا) باشد.

صرف انفاق بدون ابتغاء مَرْضَاتِ اللَّهِ ارزشی ندارد.

حالا اگر تصمیم خوبی گرفتی ، کار خوبی انجام دادی و می خواهی درون تو تثبیت شود ← انفاق کن.

مثال این کار مانند این است یک باغ درست کردی و این باغ مدام در حال میوه دادن است.

جَنَّةٍ از جن می آید چون پوشیده است.

← باغی که اینقدر درخت های آن زیاد هستند از درخت پوشیده است.

سبک امام موسی صدر این بود که با انفاق رفتند جلو ← نتیجه این شد که حزب الله لبنان تشکیل شد

امروز امام موسی صدر نیستند ولی این باغ همچنان در حال میوه دادن است.

امام سجاد (ع) جلوه های مختلفی از انفاق داشتند یک نمونه آن این است:

ایشان کیسه ای از نان و خرما داشتند و هر شب برای افرادی که سنی بودند غذا می بردند؛ در یک شب بارانی یکی از اصحاب امام را دید که کیسه از دستشون رها شده بود به کمک امام رفت و از سنگینی کیسه مطلع شد و خواست که به امام کمک کند. امام گفت : این کیسه من است تو برو کیسه خودت رو بیاور. آن شخص به امام گفت : این ها که سنی اند. امام جواب داد : چون سنی هستند به آن ها نان و خرما می دهم که سیر بشوند اگر شیعه بودند که نمک غذایمان را هم با آن ها شریک می شدیم.

در دانشگاه هم می توان انفاق کرد. مثلا به افرادی که ظاهر و حجاب مناسبی ندارند بدون هیچ داشتی انفاق کنید. ————— ← در درس ها به آن ها کمک کنید.

وظیفه ما فقط انفاق است ————— ← هدایت با خداست.

وقتی تو انفاق می کنی خاصیتی پیدا می کنی ، که مثلا اگر خدا بخواهد فردی را در آمریکا هدایت کند به وسیله شما او را هدایت می کند در حالیکه شما به او انفاق نکردید به کس دیگری انفاق کردید.

روایت است پس از ظهور امام زمان (عج) اصلا فقیری برای انفاق پیدا نمی شوند چرا که همه در انفاق از یکدیگر سبقت می گیرند.